

Ο Σμύρνης Χρυσόστομος προς τις Πολιτικές Αλώπεκες της Ευρώπης

- Ο μέχρις εσχάτων πολυμέτωπος διπλωματικός αγώνας του Εθνοϊερομάρτυρος Σμύρνης Χρυσοστόμου υπέρ της Σωτηρίας των λαών της Χριστιανικής Ιωνικής Γης
- Οι επιστολές του θρησκευτικού Ηγήτορος του Μικρασιατικού Ελληνισμού προς τους Πρωθυπουργούς της Μεγάλης Βρετανίας και της Γαλλίας Lloyd George και Aristide Briand εν όψει της κρίσιμου εν Λονδίνο Συνδιασκέψεως των Μεγάλων Ευρωπαϊκών Δυνάμεων για την ανατροπή της Συνθήκης των Σεβρών και την επιστροφή της Ιωνικής Γης στους Τούρκους

Όταν στην διηρημένη Ελλάδα ο «Εθνικός διχασμός» είχε τυφλώσει την καθεστηκυία πολιτική τάξη και είχε οδηγήσει έναν ολόκληρο λαό στον απόλυτο πολιτικό και κομματικό παροξυσμό, ο μόνος κραταιός, οξυδερκής και διορατικός νους, ο οποίος παρέμενε ως «ακοίμητος ιερός φύλαξ» στις επάλξεις του αγώνος για την σωτηρία του Μικρασιατικού Ελληνισμού, ήταν ο εθνάρχης της Ελληνορθόδοξου Ιωνικής Γης Εθνοϊερομάρτυς Μητροπολίτης Σμύρνης Άγιος Χρυσόστομος, ο οποίος διαβλέποντας την δόλια πολιτική και διπλωματική τακτική των λεγομένων και φυσικά μόνο κατ' όνομα ευρωπαϊών συμμάχων της Ελλάδος, ήτοι των Μεγάλων Δυνάμεων, αρχικώς της Γαλλίας και της Ιταλίας, αλλά εν συνεχεία και της Μεγάλης Βρετανίας, οι οποίες κατά τις αρχές του έτους 1921 απεφάσισαν να μεταβάλουν τους όρους της Συνθήκης των Σεβρών υπέρ της αναδυόμενης Κεμαλικής Τουρκίας και σε βάρος της διχασμένης, μετέωρης και πολλαπλώς ανήμπορης Ελλάδος, ανθέστη και απεφάσισε να απευθυνθεί δι' επιστολών κραυγής αγωνίας προς τις «πολιτικές αλώπεκες» της Ευρώπης, αν και εγνώριζε το μάταιον του εγχειρήματος.

Είναι γεγονός ότι η ανατολή του έτους 1921 προμήνυε δυσμενέστερες εξελίξεις σε βάρος της Ελλάδος και κυρίως του Μικρασιατικού Ελληνισμού λόγω της ωμής και άνευ συναισθηματισμών κυνικής μεταστροφής των μέχρι τότε δήθεν ευρωπαϊών συμμάχων της Ελλάδος, ήτοι της Γαλλίας και της Ιταλίας υπέρ του σταδιακά εδραιουμένου Κεμάλ Μουσταφά Πασά προκειμένου να διασφαλίσουν τις σφαίρες επιρροής τους και τα εθνικά τους, γεωπολιτικά, γεωστρατηγικά και οικονομικά συμφέροντά τους στην Ανατολία και στην αναδυόμενη μεταοθωμανική Κεμαλική Τουρκία αδιαφορώντας, ως συνήθως, για την τύχη του Μικρασιατικού Χριστιανικού Ελληνισμού.

Οι «Μεγάλες Συμμαχικές Δυνάμεις» μετά τις εκλογές στην Ελλάδα, κατά τον Νοέμβριο του 1920, και με το εύπεπτο πρόσχημα ή την αριστοτεχνικά διατυπωμένη και αδιαλείπτως μονότονα προβαλλομένη πρόφαση της επιστροφής στην Ελλάδα του Βασιλέως Κωνσταντίνου ως του μεγίστου εχθρού της Αντάντ (Entente Cordiale), στρέφουν τα νώτα τους στην Ελλάδα και επιδιώκουν την αλλαγή των όρων της Συνθήκης των Σεβρών. Στο πλαίσιο αυτό η Γαλλία και η Ιταλία πρωτοστατούν παρασύροντας και την αρχικώς διστακτική και επιφυλακτική Αγγλία. Ο επιφανής Διπλωμάτης, δόκιμος συγγραφέας και εγκρατής ερευνητής, Πρέσβυς Αλέξανδρος Αλεξανδρής γράφει χαρακτηριστικά:

«οι γαλλοϊταλικές προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή οδήγησαν στη διασυμμαχική συνάντηση υψηλού επιπέδου στο Παρίσι, στις 24 Ιανουαρίου 1921, στην οποία μετείχαν

οι πρωθυπουργοί και οι υπουργοί εξωτερικών της Μεγάλης Βρετανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας. Αντιμέτωπος με την εμμονή αυτή του Γάλλου και του Ιταλού ομολόγου του, ο Lloyd George υποχρεώθηκε να δεχθεί τη συζήτηση ορισμένων τροποποιήσεων στη Συνθήκη των Σεβρών για εξεύρεση λύσης στο Ανατολικό ζήτημα. Κατά τη συνάντηση αυτή αποφασίστηκε επίσης η σύγκληση διασυμμαχικής συνδιάσκεψης στο Λονδίνο, στην οποία προσκλήθηκαν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη».

Ύστερα από τις παραπάνω δυσοίονες εξελίξεις για την ίδια την επιβίωση του Μικρασιατικού Ελληνισμού, όπως αυτές κυοφορήθηκαν στην Διασυμμαχική Συνάντηση των Παρισίων από τις πολιτικές αλώπεκες των κατ' ευφημισμὸν ευρωπαϊκῶν συμμαχικῶν κρατῶν, ο εφύης, οξυνούστατος και διορατικὸς Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος, αντελήφθη αμέσως και ορθῶς ὅτι τα επερχόμενα δεινά λόγω της αποφάσεως για τροποποίηση των ὄρων της Συνθήκης των Σεβρών ἐπρόκειτο να εἶναι ολέθρια και να θέσουν οριστικῶς την ταφόπλακα ἐπὶ του Ελληνορθόδοξου Μικρασιατικῶν Ελληνισμού με την ἐπάνοδο της τουρκικῆς κυριαρχίας στα εδάφη ὅπου μέχρι τη στιγμή εκείνη κατείχε ο ελληνοστρατός, με ορατὸ και βέβαιον τον κίνδυνον του ολοσχεροῦς αφανισμού της Ελληνικῆς και Χριστιανικῆς Ἰωνικῆς Γῆς. Ο ἴδιος ἦταν ἀμεταθέτως και καθέτως ἀντίθετος σε οποιαδήποτε τροποποίηση των ὄρων της Συνθήκης των Σεβρών υποστηρίζοντας μετὰ πάθους την μόνιμη παρουσία και ἐνδυνάμωση της ελληνοστρατιωτικῆς δυνάμεως στα Μικρασιατικά εδάφη, ὅπως αρχικῶς και δυστυχῶς τώρα εμφανῶς ἀσθενικότερα, ὑπεστήριζε και η Ἀγγλία ἔχουσα ἀντιμέτωπες τις δύο ἄλλες ευρωπαϊκῆς δυνάμεις, ἤτοι την πρωτοστατούσα φιλοκεμαλικὴ Γαλλία και την ἀκολουθοῦσα Ἰταλία.

Ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος μετὰ την ολοκλήρωση της Διασυμμαχικῆς Συναντήσεως στο Παρίσι και ἐν ὄψει της Συμμαχικῆς Συνδιασκέψεως στο Λονδίνο (8/21.2 - 5/18.3.1921) περὶ της τροποποιήσεως της Συνθήκης των Σεβρών, στην οποία εἶχαν προσκληθεῖ να παρακολουθήσουν ὄχι μόνον η ελληνοκυβέρνηση και η σουλτανικὴ κυβέρνηση της Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ και οι μέχρι τότε μη ἔχοντες νομιμοποιητικὴ κρατικὴ ἀναγνώριση ἀντιπρόσωποι του κεμαλικῶν καθεστώτος της Ἄγκυρας, ἀπέστειλε στον φιλέλληνα Ἀγγλο Πρωθυπουργὸν Lloyd George μακροσκελὴ ἐπιστολὴ με τις θέσεις του ὑπὲρ της ἐπιβιώσεως του Μικρασιατικῶν Ελληνισμού μόνον ὑπὸ την ἀσφαλὴ προστασία της μόνιμου ελληνοστρατιωτικῆς παρουσίας και ὑπὸ τον ἀδιαπραγμάτευτον ὄρον της μη ἀνατροπῆς στο status quo το ὁποῖο εἶχε ἐπιβάλλει η Συνθήκη των Σεβρών. Μικρότερης ἐκτάσεως ἐπιστολὴ ἀπέστειλε και στον Γάλλο Πρωθυπουργὸν Aristide Briand, ὁ ὁποῖος ἐμφορούμενος ὑπὸ φιλοκεμαλικῶν «αισθημάτων» πρωτοστατοῦσε ὑπὲρ της ἀνατροπῆς της Συνθήκης των Σεβρών και της ἐπιστροφῆς των Τούρκων στην Ἰωνικὴ Γῆ. Ο Σμύρνης Χρυσόστομος στο πλαίσιο της ἐντόνου κινητοποιήσεως και δράσεώς του ἀπεφάσισε την ἀποστολὴν στη Συμμαχικὴ Διάσκεψιν του Λονδίνου και τριῶν παρατηρητῶν της δικῆς του ἐμπιστοσύνης, οι ὁποῖοι ἦταν οι: Α. Ψαλτώφ, Θ. Ευσταθόπουλος και Κ. Τενεκίδης.

Στην μακροσκελὴ ἐπιστολὴν του προς τον φιλέλληνα Ἀγγλο Πρωθυπουργὸν Lloyd George ἔγραφε με γραφὴν ὡσαν κραυγὴ ἀγωνίας μεταξὺ ἄλλων τα ἐξῆς:

«Ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρον σύμπας ὁ Χριστιανικὸς Μικρασιατικὸς κόσμος συγκινεῖται και συνταράσσεται ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἀπὸ της στιγμῆς ἰδίως καθ' ἣν ἐν τη τελευταία Συνδιασκέψει των Παρισίων ἐγένετο δεκτὴ ἡ Ἰταλικὴ πρότασις ν' ἀναθεωρηθῇ ἡ Συνθήκη των Σεβρών προς ὄφελος μὲν των [δημίων ἡμῶν και σφαγέων] Τούρκων εἰς βάρος δὲ της Ἑλλάδος και ἐπ' ἀνυπολογίστω ζῆμια και βεβαία καταστροφὴ ὄλων των Χριστιανικῶν λαῶν της Ανατολῆς [ἵνα τάχα οὕτω καταστῆ δυνατὴ ἡ εἰρήνευσις του τόπου και ἡ συμβίωσις των ἐν Ανατολῇ διαβιούντων στοιχείων και ἡσυχάσις και ἡ

Ευρώπη· και ότι απεφασίσθη να συγκληθή εν Λονδίνω νέα προσεχής Συνδύσκεψις, ενώπιον της οποίας καλούμενοι να παραστήσι Έλληνες και Τούρκοι πληρεξούσιοι και διαρρυθμισθή η Συνθήκη των Σεβρών διά το εν Ανατολή καθεστώς μετ' αντιπροσώπου του Κεμάλ]...

Αι ελπίδες ημών αύται εδυναμώθησαν και έλαβον πλέον σάρκα και οστά, ότε είδομεν τας μεγάλας Συμμάχους και [παγκοσμίου] διεθνούς κύρους Κυβερνήσεις της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας να θέτωσι τας υπογραφάς των κάτωθι ενός εγγράφου συμβολαίου επονομασθέντος Συνθήκη των Σεβρών, την οποίαν εχαιρετίσαμεν μετ' ανακουφίσεως και ανεκφράστου ενθουσιασμού, όχι διότι έλθεν οριστικώς το εν τη υπάρξει της Τουρκίας διαιωνιζόμενον και άλυτον επ' αιώνας διατελούν και τον κόσμον όλον συνταράττον Ανατολικόν ζήτημα, και ηλευθέρου πλέον τους [δουλεύοντας υπό τον απηνή τύραννον] Χριστιανικούς λαούς μιάς παραλιακής λωρίδος της Μ. Ασίας, αλλά διότι εν τω καταρτισμώ της συνθήκης ταύτης, ης η εκτέλεσις δεν ήτο δυνατόν ειμή ν' ανατεθή εις τα ακαταμάχητα ελληνικά όπλα, διεβλέπομεν την υγιά αρχήν και μέθοδον, καθ' ην το όλον Ανατολικόν ζήτημα ασφαλώς πλέον θα ετίθετο επί της οδού της μόνης ορθής και λογικής δια την ησυχίαν της Ευρώπης και την ευδαιμονίαν των κατ' Ανατολάς διαβιούντων λαών.

Ενισχύθη δε η πεποίθησις ημών αύτη έτι πλέον ότε και μετά την επελθούσαν επ' εσχάτων εν Αθήναις Κυβερνητικήν μεταβολήν, και την εξ αυτής προελθούσαν μεγάλην εις τους Συμμαχικούς κύκλους διαμήνυσιν, μήπως τυχόν την μεταβολήν ταύτην επακολουθήση και μεταβολή πολιτικής κατευθύνσεως των Ελληνικών πραγμάτων και ως εκ τούτου οι απαραίτητοι ισχυροί δεσμοί εμπιστοσύνης και της ειλικρινούς συνεργασίας της νέας Κυβερνήσεως των Αθηνών μετά των μεγάλων Συμμάχων χαλαρωθώσι και δεινά αιτιάματα ήρχισαν εκ μέρους μερίδος τινός της Γαλλικής και Ιταλικής δημοσίας γνώμης, να διατυπώνονται κατά της πατρίδος μας και η μεγάλη πλειονότης του τύπου των χωρών τούτων επιμόνως εξήτει την εις βάρος της Ελλάδος αναθεώρησιν της Συνθήκης των Σεβρών και πάλιν υψώθη η επιβλητική φωνή του Πρωθυπουργού της Αγγλίας Λούδ Τζώρτζ εν αύτη τη Βουλή των Κοινοτήτων και εβροντοφώνησεν εις τον Αγγλικόν λαόν τα αξιομνημόνευτα εκείνα και κραταιά λόγια: «Δεν πρέπει να ενεργήσωμεν μετ' επιπολαιότητος. Η καταρράκωσις της Συνθήκης των Σεβρών και η επαναφορά χριστιανικής πλειοψηφίας υπό Τουρκικόν ζυγόν ισοδυναμεί προς το προδίδειν τα άλλα έθνη, ότι δεν είνε εις τας χείρας μας ν' αποδώσωμεν την Σμύρνην εις τον [αντάρτην] Κεμάλ διά να αποδώση τάχα ως αντάλλαγμα εις την Ευρώπην την ειρήνην του κόσμου, καθ' ην στιγμήν εν Σμύρνη και τη ενδοχώρα υπάρχει σημαντικωτάτη στρατιωτική δύναμις Ελληνική και το να λάβωμεν τα όπλα και να επιτεθώμεν κατά της ελληνικής φυλής ίνα τον αποδιώξωμεν εκείθεν θα επέσυρε το μίσος της φυλής ταύτης, η οποία υπήρξε πάντοτε πολύτιμος διά την Αγγλίαν εις το μέρος τούτο του κόσμου». Ημείς δε προσθέτομεν εις την αξιομνημόνευτον ταύτην του Άγγλου Πρωθυπουργού παρατήρησιν ότι τοιαύτη εκ μέρους της Ευρώπης κατά της Ελλάδος ενέργεια θα ήτο στίγμα εις τον Χριστιανικόν πολιτισμόν δι' ον καυχάται η Ευρώπη και θα προκαλέση τον αποτροπιασμόν των συγχρόνων και των μεταγενέστερων και την ανοικτίρμονα καταδίκην και κατάραν της Ιστορίας...».

Ο Μητροπολίτης Σμύρνης απερίφραστα διατυπώνει στην μακροσκελή επιστολή του προς τον Άγγλο Πρωθυπουργό Lloyd George, την απόλυτη και πλήρη αντίθεσή του για την πρωτοφανή πρόσκληση στην Συνδιάσκεψη του Λονδίνου και των εκπροσώπων του ανταρτικού τουρκικού κινήματος, όπως το χαρακτηρίζει, του Μουσταφά Κεμάλ, γράφοντας:

«...το να νομίζεται ούτος ότι διαθέτει τάχα στρατιωτικήν και άλλην δύναμιν, να έχη τίτλους, να καλήται ενόπιον παγκοσμίου συνεδρίου διά να διατυποί προτάσεις επανόδου μας εις την δουλείαν...».

Ως ακατάβλητος εκκλησιαστικός και εθνικός Ηγέτωρ του Μικρασιατικού Ελληνισμού Ο Σμύρνης Χρυσόστομος εμμένει αμετακίνητος στην θέση του περί της μη αποχωρήσεως του ελληνικού στρατού από τα μικρασιατικά εδάφη και της επ' ουδενί υποταγής του Μικρασιατικού Ελληνισμού υπό τον νέο τουρκικό ζυγό, γεγονός το οποίο, όπωςπίστευε και εκ των πραγμάτων απεδείχθη αληθές, θα εσήμαινε τον ολοσχερή αφανισμό αυτού. Περί πάντων τούτων γράφει στην αυτή επιστολή του τα εξής:

«...Καθ' ην στιγμήν αι Ελληνικαί λόγχοι και η Ελληνική διοίκησις και εν Σμύρνη και εν τη ενδοχώρα επέφεραν μοναδικήν και πρωτοφανή ειρήνευσιν, ησυχίαν και ασφάλειαν και ελευθερίαν εις όλα τα στοιχεία του τόπου, και σύμπαντες ευλογούσι τον λυπηθέντα και ημάς Θεόν και την δικαιοφροσύνην των Μεγάλων Συμμάχων Δυνάμεων και ηφανίσθη η δουλεία και μας εδώκατε να αισθανθώμεν τον ιερόν της ελευθερίας παλμόν, το να τίθεται επί του τάπητος το ζήτημα της ελληνικής κατοχής και να αναμοχλεύηται εκ θεμελίων η νέα τάξις των πραγμάτων και να εξωθήται ο Μικρασιατικός Κόσμος εις την φρικαλεωτέραν απόγνωσιν και εις νέας δεινάς περιπετείας, αι οποίαι θα σημειώσωσιν όχι το τέλος αλλά την αρχή ανωμαλιών, σφαγών, πολέμων και πάσης ακαταστασίας.

Καθ' ην στιγμήν παρ' όλου του κόσμου ήρχισε να πιστευήται ότι μετά την Αυστρίαν τελειωτικώς διαμελισθείσαν, και μετά την Γερμανίαν οριστικώς ταπεινωθείσαν, περιορισθείσαν εις φυσικά της σύνορα... και όλοι ανέμενον να δοθή η εντολή... εις τον Ελληνικόν Στρατόν να βαδίση και καταλάβη και την Κωνσταντινούπολιν μετά της περιοχής της..., αίφνης ν' ακούηται εν μέσω των μεγάλων πεπολιτισμένων λαών η σκληρά και στυγερά απόφασις να υποδουλωθή και αύθις ο απελευθερωθείς έστω και ολιγάριθμος Μικρασιατικός Κόσμος και να επανέλθη το τουρκικόν καθεστώς... εις τας ωραίας αυτάς χώρας, τας οποίας η Θεία Πρόνοια μάς έδωκεν ως πατρίδα.

Όλα ταύτα διήγειραν τας μεγαλειτέρας θυέλλας και τους σφοδροτέρους κλονισμούς, ους ησθάνθη ποτέ το Ελληνικόν Έθνος, και ίδια οι Μικρασιάται ημείς, ων η τύχη μέλλει να κριθή...

Και συνελθόντες και διασκεψάμενοι ελάβομεν την οριστικήν απόφασιν να μη δεχθώμεν να επανέλθωμεν πλέον υπό τον παλαιόν ζυγόν, να μη επιτρέψωμεν μηδέ βήμα ποδός ν' αναχωρήση εκείθεν όπου εδρέως ευρίσκεται και όπου θα δεήση να προελάση ασφαλώς ο ελληνικός μας στρατός· να εξεγερθώμεν όλοι οι Έλληνες ως είς άνθρωπος και να επανορθώσωμεν τα αδικήματά της από του 1453 Ιστορίας και να μη επιτρέψωμεν εν τη πατρική μας κληρονομία την αναβίωσιν ή την ανταλλαγήν της σκληροτάτης τυραννίας δι' άλλης ιμπεριαλιστικής και απεχθεστάτης δουλείας...».

Στη συνέχεια της ως άνω μακροσκελούς επιστολής προς τον μέχρι της στιγμής εκείνης έχοντα φιλελληνικά αισθήματα και έστω και χλιαρώς ανθισταμένο στα σχέδια ανατροπής της Συνθήκης των Σεβρών Άγγλο Πρωθυπουργό Lloyd George, και εν όψει της εν Λονδίνο Συνδιασκέψεως των τριών Μεγάλων Δυνάμεων (Αγγλίας, Γαλλίας και Ιταλίας), ο ανύσταχτος και άοκνος εθνάρχης του Μικρασιατικού Ελληνισμού Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος απέστειλε εκ μέρους και των δύο Κοινοτικών Συμβουλίων της Ιεράς Μητροπόλεως Σμύρνης επιστολή διαμαρτυρίας και στον πρωτοστατούντα για την τροποποίηση της Συνθήκης των Σεβρών και την αποχώρηση του Ελληνικού στρατού από τα Μικρασιατικά εδάφη Γάλλο Πρωθυπουργό Aristide Briand, ο οποίος ευρισκόμενος σε

επαφή με τον Μουσταφά Κεμάλ μέσω του προσωπικού του φίλου Henri Franklin-Bouillion ετάσσετο υπέρ της επιστροφής της Ιωνικής Γης στους Τούρκους.

Ο Σμύρνης Χρυσόστομος στην υπό ημερομηνία 8/21 Μαρτίου 1921 μικρής εκτάσεως επιστολή του προ τον φιλότουρκο Γάλλο Πρωθυπουργό προσπαθεί απεγνωσμένα να τον μεταπείσει για τον ορατό και άμεσο κίνδυνο του ολοσχερούς αφανισμού των Χριστιανικών λαών της Ιωνικής Γης εάν τελικώς παραχωρηθούν τα μικρασιατικά εδάφη στην Τουρκία ως αποτέλεσμα της αναθεωρήσεως της Συνθήκης των Σεβρών, γράφοντας τα ακόλουθα:

«Η ληφθείσα παρά των Συμμάχων Μεγάλων Δυνάμεων απόφασις περί αναθεωρίσεως της Συνθήκης των Σεβρών και περί συγκλήσεως εις Λονδίνον προσεχώς προς σύσκεψιν των αντιπροσώπων της Οθωμανικής Κυβερνήσεως και της Αγκύρας μάς κατέπληξεν. Οι Έλληνες της Μικράς Ασίας έμειναν επί πέντε αιώνας υπό τους Οθωμανούς. Υπέφεραν ταπεινώσεις και εκένωσαν το ποτήριον της ανθρωπίνης οδύνης. Διά της υπογραφής της Συνθήκης, οι πληθυσμοί τέλος ανέπνευσαν. Είδον εις αυτήν το τέλος των δεινών των, ως και την υπόσχεσιν της ανακουφίσεως των μη αποκατασταθέντων έτι αδελφών. Η Συνθήκη των Σεβρών απετέλει ήδη δι' αυτούς το ελάχιστον όριον ενός κεκτημένου δικαιώματος.

Ο Μικρασιατικός λαός ηγωνίσθη εις Μακεδονίαν και Μικρασίαν από κοινού μετά των Συμμάχων, μετά των οποίων υπήρξεν αναποσπάστως συνδεδεμένος. Όπως συνέβαλεν εις την κοινήν νίκην, ειργάσθη επίσης διά την ιδίαν του ελευθερίαν. Υπήρξε πάντοτε παράγων τάξεως και πολιτισμού. Η προσβολή των κεκτημένων ελευθεριών του θα απετέλει αδίκημα κατά του ανθρωπίνου Δικαίου.

Ευρισκόμενοι προ μιάς τοιαύτης αποπείρας, διαμαρτυρόμεθα ενώπιον Θεού και ανθρώπων και διαδηλούμεν την σταθεράν μας θέλησιν όπως μη ανεχθώμεν την εκ νέου υπαγωγήν μας εις το παλαιόν καθεστώς ή την μείωσιν των κεκτημένων δικαιωμάτων μας. Θα υπερασπίσωμεν ως είς και μόνος άνθρωπος και μέχρις εσχάτων την ελευθερίαν αυτήν, ην απεκτήσαμεν και δεν δυνάμεθα να αφήσωμεν να χαθή. Η αναθεώρησις της Συνθήκης των Σεβρών, αντί να ωθήση προς τον επιδιωκόμενον σκοπόν, θα εξαπέλυε νέα εθνικά κινήματα και θα ήναπτε και πάλιν την πυρκαϊάν, διά την κατάσβεσιν της οποίας υπάρχει η πρόθεσις.

Ικετεύομεν όπως οι ισχυροί της στιγμής τείνουν ευήκοον ους εις την κραυγήν αυτήν της οδύνης μας εν ονόματι της Δικαιοσύνης και των μεγάλων αρχών, των οποίων οι Σύμμαχοι διά του αγώνος των ηθέλησαν να ασφαλίσουν τον αιώνιον θρίαμβον».

Οι δι' επιστολών έντονες διαμαρτυρίες και αντιδράσεις του μόνου και πάντων μονότατου θρησκευτικού και εθνικού Ηγήτορος του Μικρασιατικού Ελληνισμού Εθνοϊερομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσόστομου δεν απέδωσαν, όπως ήταν αναμενόμενο, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και οι δυσοίωνες για τον Μικρασιατικό Ελληνισμό εξελίξεις υπήρξαν ραγδαίες. Στην Συνδιάσκεψη του Λονδίνου οι κατ' όνομα και μόνον λεγόμενες συμμαχικές Ευρωπαϊκές Μεγάλες Δυνάμεις, πρωτοστατούσης της Γαλλίας, έθεσαν το ζήτημα της αναθεωρήσεως της Συνθήκης των Σεβρών, ενώ οι Κεμαλικοί ανεγνωρίσθησαν προκλητικώς και ξεδιάντροπα, «δόξη και τιμή», ως καθ' όλα ισότιμοι και νόμιμοι συνομιλητές αυτών και εκβιαστικώς εξαναγκαστικά και της Ελλάδος. Ο κύβος ερρίφθη δυστυχώς και η εθνικά διχασμένη Ελλάδα με την τυφλωμένη από τα πολιτικά πάθη και την μόνιμη διάθεση εκδικητικότητας πολιτική ηγεσία της αντί να συμπύξει το μικρασιατικό μέτωπο στην περιοχή της Σμύρνης ή έστω της όμορης ευρυτέρας παραλιακής ζώνης και της εγγύς ενδοχώρας αυτής, απεφάσισε την προέλαση του ελληνικού στρατού στα

ενδότερα. Η δε απροκάλυπτη προδοσία των δήθεν συμμάχων ήλθε τον Ιούνιο του 1921, όταν έθεσαν ενώπιον της αφρόνως και ηττοπαθώς πολιτευομένης φιλοβασιλικής κυβερνήσεως του Δημ. Γούναρη, το σχέδιο της εκκενώσεως από τον ελληνικό στρατό της Μικράς Ασίας και ακόμη και αυτής της Σμύρνης καθώς επίσης την επιστροφή του μεγαλύτερου τμήματος της Ανατολικής Θράκης στην ψυχορραγούσα οθωμανική και εν ταυτώ αναδυόμενη μεταοθωμανική κεμαλική Τουρκία.

Η απόφαση για την αναθεώρηση της Συνθήκης των Σεβρών υπέρ της Κεμαλικής Τουρκίας και προς ολοσχερή αφανισμό του Μικρασιατικού Ελληνισμού ήταν πλέον γεγονός μη αναστρέψιμο. Την ίδια χρονική περίοδο το κομμουνιστικό καθεστώς της Σοβιετικής Ενώσεως προσέφεραν πλουσιοπάροχα πολεμικό εξοπλισμό στον Μουσταφά Κεμάλ Πασά και η Γαλλία κατά τον Οκτώβριο του 1921 υπέγραψε με τους κεμαλικούς εθνικιστές την γαλλοτουρκική συμφωνία, η οποία προέβλεπε την παραχώρηση της Κιλικίας στην Τουρκία με την προσφορά και όλου του γαλλικού πολεμικού εξοπλισμού στους «αντάρτες κεμαλικούς», οι οποίοι προμηθευόταν και από την Ιταλία πολεμικό εξοπλισμό, ενώ η Αγγλία μεταστρέψασα τους γεωπολιτικούς και γεωστρατηγικούς σχεδιασμούς της, όπως εύστοχα επισημαίνει ο Πρέσβυς και ειδήμων του όλου ζητήματος Αλέξανδρος Αλεξανδρής, προτίμησε να αγνοήσει τον αρχικό λόγο για τον οποίο η Ελλάδα είχε αποσταλεί εκ μέρους της Entente στη Μικρά Ασία.

Η ωμή απαίτηση των λυκοσυμμάχων ευρωπαίων και μάλιστα «εν είδει τελεσιγράφου» για την εκκένωση της Μικράς Ασίας από τον ελληνικό στρατό επανήλθε τον Μάρτιο του 1922 και η αποτυχία του εγχειρήματος του ιθύνοντος νοός, Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσόστομου, για την δημιουργία της «Μικρασιατικής Άμυνας» προκειμένου να προωθηθεί το σχέδιο για την αυτονόμηση της Ιωνίας (Αυτόνομο Ιωνικό Κράτος) ομού με την κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου υπήρξαν το έσχατο προανάκρουσμα του ολοσχερούς φρικτού αφανισμού του Μικρασιατικού Ελληνισμού, ο οποίος όντας προδομένος, εγκαταλελειμμένος και ανυπεράσπιστος από το «εθνικό κέντρο» των Αθηνών και τις «πολιτικές αλώπεκες» της Ευρώπης, είδε να ανοίγουν οι πύλες της κολάσεως και εγεύθη το πικρότατο ποτήριο του γενοκτονικού ολέθρου του.

Οι κατ' ευφημισμόν ευρωπαίοι σύμμαχοι «έπαιξαν στα ζάρια» τις ζωές ενός ολοκλήρου λαού, τον οποίο εθυσίασαν ως άδολο σφάγιο στο βωμό των γεωπολιτικών, γεωστρατηγικών και οικονομικών συμφερόντων τους. Ένας μόνο, ο μόνος πάντων μονότατος, έμεινε πίσω στην φλεγόμενη Μάνα Σμύρνη να ενώσει το μαρτυρικό αίμα του με το αίμα του αιματόβρεχτου ποιμνίου του γενόμενος ανά τους αιώνες ακατάβλητο σύμβολο αυτοθυσιασθέντος αληθούς εν Χριστώ Επισκόπου και Ποιμένος της Εκκλησίας και γνησιωτάτου Φαναριώτου Ιεράρχου, αφού «την ψυχήν αυτού έθηκε υπέρ των ιδίων προβάτων», ο Εθνοϊερομάρτυς Μητροπολίτης Σμύρνης Άγιος Χρυσόστομος... επαληθεύσας το της Ιεράς Αποκαλύψεως: **«μη φοβού α μέλλεις παθείν... Γίνου πιστός άχρι θανάτου, και δώσω σοι τον στέφανον της ζωής»** (Αποκ. α', 10).